

ROMÂNIA
DOSAR NR. 1476/2/2020

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA a IX-a CONȚENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Sentința civilă nr. 692

Ședința publică din data de 24 iulie 2020

Curtea constituită din:

Președinte - Cristina Maria Irimia

Grefier – Ionica Popescu

Pe rol se află judecarea cauzei formulată de **reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** în contradictoriu cu **pârâtul ȘTEFAN MARCEL**, având ca obiect „constatarea calității de colaborator al securității”.

La apelul nominal făcut în ședință publică a răspuns reclamantul, prin consilier juridic ..... cu delegație pe care o depune în ședință la dosar, lipsind pârâtul.

Procedura de citare este legală îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează că la data de 20.07.2020 pârâtul a depus întâmpinare.

Reprezentantul reclamantului susține că întâmpinare a fost depusă cu nerespectarea termenului prevăzut de art. 208 alin.2 Cod de procedură civilă.

Curtea constată că întâmpinarea a fost depusă la data de 15.07.2020, însă a ajuns la dosar la data de 20.07.2020.

Curtea, în baza art. 131 alin.1 C.pr.civ. pune în discuție competența sa generală, materială și teritorială în soluționarea cauzei de față.

Reclamantul, prin consilier juridic, învederează instanței că în opinia sa, Curtea de Apel București are competența generală, materială și teritorială.

Curtea, după deliberare, constată competența sa generală, materială și teritorială în soluționarea prezentei cauze.

Curtea acordă cuvântul pe probe.

Reclamantul solicită încuviințarea probei cu înscrisurile care deja au fost depuse la dosarul cauzei.

Curtea, în conformitate cu dispozițiile art. 255 și art. 258 C.pr.civ. va încuviința proba cu înscrisurile care deja au fost depuse la dosarul cauzei.

Nemaifiind alte cereri de formulat, excepții de invocat sau probe de administrat, Curtea acordă cuvântul pe cererea de chemare în judecată.

Reclamantul, prin consilier juridic, solicită admiterea cererii de chemare în judecată, să se constate calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Pârâtul a fost verificat în baza art. 3 lit. g coroborat cu art. 5 alin. 1 teze a II a din OUG nr. 24/2008, acesta având calitatea de membru al Consiliului Local Babadag. Cum rezultă din Nota de constatare depusă ca înscris la dosarul cauzei, Ștefan Marcel profesor de fizică la Liceul Industrial din Babadag a fost recrutat pentru supravegherea informativă a cadrelor didactice pentru depistarea cadrelor didactice care comentează tendentios măsurile adoptate de partid, comentează știrile difuzate de posturile de radio străine. A semnat un angajament atribuindu-i-se numele conspirativ Ștefănescu în această calitate se întrunesc prin acțiunile sale și prin furnizarea de informații cumulativ condițiile de

În conformitate cu dispozițiile art. 394 alin.1 Cod de procedură civilă, Curtea declară închise dezbaterile și reține cauza în vederea soluționării cauzei.

CURTEA,

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 19.03.2020, **reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** a solicitat în contradictoriu cu **pârâtul ȘTEFAN MARCEL** constatarea calității acestuia de colaborator al Securității.

În motivare a arătat următoarele:

Domnul ȘTEFAN Marcel ocupă funcția de membru al Consiliului Local Babadag, județul Tulcea. Conform prevederilor art. 3 lit. g), coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Studiul Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h).

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/1/1415/19.09.2019, domnul ȘTEFAN Marcel, profesor de fizică la Liceul Industrial din Babadag, a fost recrutat pentru supravegherea informativă a cadrelor didactice pentru depistarea cadrelor didactice care comentează tendențios măsurile adoptate de partidul și statul nostru, audiază și colportează știrile transmise de posturile de radio străine. A semnat un Angajament, atribuindu-i-se numele conspirativ „ȘTEFĂNESCU”.

În concluzie, existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe domnul ȘTEFAN Marcel, rezultă analizând, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificările și completările ulterioare, a materialelor reținute în **Nota de Constatare nr. DI/1/1415/19.09.2019**.

Astfel, pentru colaborarea prin furnizare de informații trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Reține, astfel, în probațiunea prezentei cauze, Notele informative identificate atât în dosarul personal, cât și în dosarele celor pe lângă care a fost dirijat, olografe, semnate cu numele conspirativ „ȘTEFĂNESCU” cu referire la:

Comentarii necorespunzătoare, tendențioase, referitoare la politica partidului:

• „Sursa vă informează că pe 23 nov. 1985 în timp ce se afla prin fața magazinului <Universal> s-a întâlnit cu profesorul B. C. care era împreună cu soția. L-am salutat întrebându-l ce mai face și cum o duce cu activitatea la Sarichioi. La care mi-a răspuns că nu știi cum este în învățământ. După aceasta l-am întrebat cum se mai distrează, la care mi-a răspuns soția sa că stă toată ziua în casă, pentru că el face naveta și că nu o scoate la nici o distracție. La această discuție numitul B. C. a răspuns - <Unde vrei să te duc? Hai să te duc la o adunare de Partid>, persiflând activitățile ce se desfășoară pe linia organelor de partid. L-am invitat să facă revelionul la Liceu, la care mi-a răspuns că nu dorește să facă la Liceu pentru că merge la (indescifrabil) sau la Tulcea.”, R 394135, voi. 2, f. 11;

• „În perioada 1-7 octombrie 1979 după amânarea Congresului Educației și învățământului au existat unele discuții legate de acest fapt: Că această amânare s-ar datora Congresului al XII-lea și că de aici se așteaptă directive. Menționez faptul că prof. I.I., cel care făcea aceste afirmații, a susținut că și acestea nu vor schimba prea mult învățământul nostru. Afirmațiile aveau caracter tendențios, în sensul că arăta că profesorii vor continua să promoveze

obligatoriu elevii", 1483605, f. 11.

• „Referitor la prof. I. I. vă relatez următoarele: Am participat la unele discuții în care cuvântul îl avea, de obicei, acesta. Ultima dată vorbea despre poetul A.P., afirmând că de fapt el a fost un poet protestatar de la început, dar nu i s-au publicat poeziile. A fost nevoit să-și facă un nume prin a-l proslăvi pe șeful statului, ca apoi să revină la ideile lui și să le publice în prezent. De asemenea, menționez că tot timpul vorbește despre demnitatea omului și dreptate și libertățile cetățenești din țara noastră, insinuând că acestea nu fi respectate. Pentru a exemplifica spunea că în învățământ profesorii sunt cotați doar ca simpli funcționari și nu ca oameni. Aceste discuții le purta cu tov. C. H.", 1483605, f. 20.

• „Sursa vă informează referitor la numitul \. I., faptul că în prezent se situează pe aceeași poziție, poziție pe care-l caracterizează de fapt. Din discuțiile purtate cu el am reținut următoarele: la un moment dat a afirmat că s-a săturat de anumiți șefi cu funcții de răspundere, cum ar fi cei de la Consiliul Popular care vin doar să vorbească și să promită și în fond nu fac nimic. De asemenea, afirma zilele trecute că în țară la noi nu sunt respectate drepturile și libertățile cetățenești, în sensul că atât în cancelarie, cât și la profesorul D. acasă, au fost instalate microfoane de către organele de stat și că unii profesori sunt determinați să informeze aceste organe despre ce anume se discută în rândul profesorilor. Îmi amintesc că de față se mai afla B. C. Vă mai informez că într-o zi, profesorul I. l-a întrebat pe B. T. dacă mai ascultă postul de radio <Europa Liberă>, la care acesta a răspuns afirmativ fără să se angreneze împreună în discuții pe marginea celor audiate", 1483605, f. 22. "

• „Sursa vă informează referitor la numitul 1.1. următoarele aspecte: Cel în cauză continuă să se situeze pe aceeași poziție, în sensul că de câte ori are ocazia se angrenează în discuții tendențioase în care denigrează realitatea din țara noastră, face referiri frecvente cu o notă de ironie și uneori de protest cu privire la unele neajunsuri vremelnice care se manifestă pe piața orașului, neajunsuri pe care 1.1. le pune pe seama politicii partidului și în acest sens se referă la creșterea nivelului de trai, problema aprovizionării cu pâine, ulei, lapte. Legat de aceasta continuă să profereze bancuri politice cu conținut tendențios denigrator sau care se referă la personalitatea unor conducători de partid și de stat, care stârnesc ilaritate în rândul colegilor", 1483605, f. 29.

• „Sursa vă informează că pe data de 15 noiembrie 1980 în fumoarul cancelariei Liceului Industrial Babadag se aflau numiții Ș. G., P. O., C. H., S. P. La un moment dat a venit și B. C. care nu este fumător. Ceilalți l-au întrebat ce caută acolo, P. adăugând că pe deasupra este și membru de partid. La această remarcă B. a oftat și a afirmat că nici el nu știe <cum a ajuns în rahatul ăsta>. În cadrul discuțiilor, când a venit vorba de legea pensiilor, B. a afirmat că <cei care stau la coadă la carne și mezeluri nu vor mai apuca să mănânce din pensie>.", 1483606, voi. 1, f. 14. „Referitor la profesorul B. C. vă informez următoarele: la un moment dat în cancelaria liceului am asistat la o discuție în care B. C. afirma că politica partidului s-a schimbat la 180°, că nu se mai pune accent pe industrializare și că agricultura se află pe primul plan. În acest context, B. a mai spus: <Bine că s-au trezit, rușii le-au propus aceasta de mult, dar nu au vrut să-i asculte>. Menționez că la această discuție mai erau prezenți P. O., S. P.", 1483606, voi. 1, f. 21.

• „Sursa vă informează referitor la numitul B. C. că acesta în prezent se situează pe aceeași poziție, în sensul că permanent este nemulțumit de situația social-politică din țara noastră, refractar la toate discuțiile care se poartă pe marginea realizărilor de la noi. Continuă să amintească că la noi sunt cozi, lipsesc produse de pe piață. Îmi amintesc, cu puțin timp în urmă, am luat cunoștință ca și din ziar despre un test făcut într-un liceu din Galați, care se referea la pregătirea elevilor și care arăta că rezultatele sunt sub așteptări și tot în articol se arăta că nu există preocupare din partea profesorilor. Atunci, B. C. a intervenit și s-a arătat nemulțumit concluzionând că, în curând, ne putem aștepta la o nouă reformă în învățământ care ar strica totul, așa cum s-a întâmplat în agricultură. Mai spunea că acum de bine de rău

în învățământ a mai rămas ceva bun. De față mai era S. P.", 1483606, voi. 1, f. 27.

• „Sursa vă informează că în ziua de 27 noiembrie 1978, într-o pauză, în cancelaria Liceului Babadag s-au purtat discuții pe seama vizitei făcute de conducerea țării la Moscova și pe seama declarației date de consfătuirea țărilor participante la tratatul de la Varșovia: astfel prof. D. G. relatează față de unele cadre didactice, precum că L.I. Brejnev ar fi fost prim secretar al R.S. Moldovenească și apoi a fost primit în C.C al P.C.U.S, iar de atunci R.S. Moldovenească o să se unească cu Dobrogea. În contextul acestor afirmații s-au făcut aluzii la cadrele didactice care nu-s dobrogene, că ar fi recomandat să se transfere în Moldova și Muntenia. În continuare, legat de ședințele organizate la nivelul diferitelor categorii de oameni ai muncii la București, prof. D. G. a parafrazat că <așa se amăgește prostimea>. La discuțiile de mai sus se aflau de față: I. I., C. H., P. O., precum și alte persoane.", 11068176, voi. 1, f. 8.

• „Sursa vă informează referitor la profesorul D. G. următoarele aspecte: în ultima perioadă se constată o schimbare totală a atitudinii și concepțiilor lui, cel puțin cele pe care și le exprimă în discuții. Acesta este mai rezervat acum având în vedere vechea lui atitudine. De acum câteva luni, când în fapt el era inițiatorul unor comentarii denigratoare la adresa politicii partidului și statului nostru. În prezent ori nu se angrenează în discuții, ori dacă o face atunci se limitează doar la a da unele explicații, obligat fiind de funcția pe care o are, explicații care sunt în prezent în favoarea politicii partidului nostru, ceea ce pe undeva surprinde gândindu-ne iarăși la atitudinea lui din trecut. Doresc să menționez că nu este totuși prea convingător în afirmațiile pe care le face, când le face și întotdeauna nu argumentează concret ceea ce spune. Personal cred că ar trebui prin natura funcției lui să ia atitudine fermă împotriva comentariilor lui B. C. sau I.1., dar nu o face", I 1069176, voi. 1, f. 36.

Denunțarea persoanelor care fac propagandă religioasă:

• „Sursa vă informează că pe preotul Ș. ce deservește cartierul Veterani și zona Gării de circa 3-4 ani. În urmă cu circa doi ani am purtat o discuție cu acesta în care i-am atras atenția să nu mai facă meditații cu elevi ai dânsului pe care să-i convertească a merge la seminarul de popi. Astfel la acea dată îl medita pe elevul S. G. din Babadag, căruia îi dădea anumite cărți religioase și făcea propagandă. /.../.", R 394135, voi. 2, f. 6.

Este evident că, denunțarea de către pârât a existenței unor persoane ce desfășurau activități religioase și care încercau să atragă noi adepți, se înscria în sfera relațiilor ce se refereau la atitudini potrivnice regimului și care erau de natură a produce consecințe negative asupra celor vizați. Discuțiile de natură religioasă erau atent monitorizate de organele de securitate, având în vedere contextul ideologic în care acestea au avut loc „îngrijorarea față de menținerea sentimentului religios la cote ridicate a determinat autoritățile de la București să inițieze în anii 1960 - 1980 acțiuni de <educare științifică și de combatere a misticismului și obscurantismului din conștiința maselor>. Grupările minoritare, atât cele legale cât și cele interzise, dețineau un loc special în cadrul acestor veritabile campanii antireligioase." (Raport final - Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, București, 2006, f. 470).

Elogiul vieții capitaliste:

• /.../ Pe data de 9 mai 1985 în timp ce mă aflam în Cancelarie a intrat D. G. care a început să vorbească despre performanțele echipei de fotbal <Steaua> despre care zicea că fiecare dintre jucători ar fi primit câte 50000 dolari. La care eu l-am contrazis argumentând că o <Dacie> este 2500 dolari și nu se poate să fi primit câte 50000 dolari. La care dânsul m-a corectat spunând că Dacia e 3300 dolari și că fotbaliștii au primit suma respectivă. Cu această ocazie spunea despre fratele său care a fost profesor de engleză, care se află în prezent în străinătate în SUA, că el câștigă cam jumătate din cât costă o Dacie 1300, făcând elogiul la modul de viață al acestuia. La această discuție n-a mai asistat nimeni.", R 394135, voi. 2, f. 2.

Ironizarea șefului statului, bancuri politice:

• „Referitor la prof. B. T. vă Informez următoarele: Imediat după ultimul Congres al P.C.R. am asistat la o discuție purtată între cel în cauză, B. C. și Ș. G. Printre altele B. T. afirma că șeful statului nostru a fost chemat la ordin pentru a lua cuvântul în fața congresului. Cu ironie afirma precum că șeful statului nostru nu ar fi fost băgat în seamă și că I- au lăsat să vorbească, obișnuiți fiind cu discursurile fără substanță pe care le-ar ține de obicei”, 1483604, voi. 2, f. 83;

• „Sursa vă informează referitor la numitul P. B. O. următoarele aspecte: în urma sarcinilor primite sursa s-a aflat de multe ori în preajma lui l-a abordat chiar și în discuții constatând că fiind prieten bun cu I. I. adesea aderă la ideile și preocupările acestuia. Aproape în toate ocaziile când I. își spune punctul de vedere (negativist) P. O. îl aprobă sau este aprobativ în comentariile sau completările pe care le face. Se angrenează periodic în discuții cu I. I. și am observat că are și el completări sau intervenții denaturate de genul pe care le efectuează I. I. De asemenea, la fel ca și I. I., a-și putea să spun în dispută chiar proferează bancuri politice tendențioase la adresa politicii partidului sau la adresa unor personalități politice din țară care stârnesc ilaritate în rândul colegilor. Aș dori să menționez că, în fapt, P. nu inițiază aceste discuții, dar se lasă angrenat în ele, iar comentariile negative pe care le efectuează le face sub influența lui I. sau B.” 11067953, f. 7.

• „Sursa vă informează că imediat după votare a asistat la o discuție ce a avut loc în Cancelaria liceului între numiții I. I. și B. C. în legătură cu sistemul de vot și de desfășurare al lui. în acest context numitul I. I. a subliniat acest fapt printr-un banc cu caracter politic tendențios stârnind ilaritate în rândul celorlalți colegi. De față se mai afla numitul P. O. în legătură cu numitul I. I. aș dori să menționez faptul că nu-mi place cum gândește, deoarece am reușit să-mi dau seama că are o concepție nesănătoasă despre lume și viață, despre condiția profesorului în societate 1483605, f. 13.

• „Sursa vă informează că în a doua jumătate a lunii decembrie 1978, mergând în cancelaria liceului, a surprins o discuție între profesorii: C. H., D. G., S. D. precum și alții, în aceste discuții afirmațiile erau făcute de profesorul D. G. din care rețin faptul că era contrariat de motivul chemării sale la Tulcea, din care se desprindea că i s-ar fi atras atenția de unele discuții politice contrare la adresa orânduirii de la noi, pe care le-ar fi făcut în cancelarie. în aceste discuții tov. C. îl povățuia să fie mai ponderat în afirmații. în ziua de 17 dec. tot într-o astfel de împrejurare în cancelarie se afla profesorul D. G., I. /., P. O. Când a intrat sursa, prof. D. spunea celor prezenți un banc cu substrat politic în care era inclus și poetul A.P.. Pe marginea lui s-a făcut caz de cei din jur. 11068176, voi. 1, f. 13;

Este de notorietate faptul că asemenea manifestări erau interzise în timpul regimului comunist, deoarece, prin intermediul bancurilor, românii făceau haz de necaz despre o serie întreagă de aspecte ale vieții lor: lipsa de mâncare, lipsa de combustibil, educația politică ajunsă la grad de paranoia în școli sau zierele care scriau despre o realitate pe care nu numai că nimeni nu o mai credea, dar nimeni nu o mai trăia. De altfel, proliferarea de bancuri cu conținut politic a reprezentat un motiv suficient pentru deschiderea unor dosare de urmărire informativă (Raport final- Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, București, 2006, f. 384 - 385).

Ascultarea posturilor de radio „Europa Libera” (indirect):

• „Referitor la numitul B. C. vă informez următoarele: în legătură cu evenimentele din Polonia cel în cauză în cadrul discuțiilor ce le poartă în diverse ocazii și în diferite împrejurări, afirmă că până și la noi se va întâmpla așa ceva, ba chiar mai rău, dar asta după ce se va mai deștepta poporul și toate acestea datorită faptului că în timp ce cei mai mulți se prostesc muncind și n-au ce mânca, șeful statului se plimbă. De asemenea a mai afirmat că dacă la polonezi n-au intervenit rușii, la noi vor interveni siguri.”, 1483606, voi. 1, f. 15.

• „Sursa vă informează referitor la numitul D. G. următoarele: în jurul datei de 15 decembrie 1979 am asistat la o discuție în cancelarie la care mai participau numiți (indescifrabil), P. și P. G. Tov. D la un moment dat a abordat problema lui C. P. și cele întâmplate la Congresul XII. După ce ne-a vorbit ce s-a întâmplat acolo ne-a spus că în prezent acesta este în spital și că nu primește medicamente decât de la soția sa. De asemenea, a afirmat că pe această temă există comentarii numeroase în Occident, unde se scrie toată cuvântarea lui P., iar la noi nu se amintește nimic.”, I1068176, voi. 1, f. 20.

Reclamanta arată că evenimentele din Polonia nu au fost mediatizate în presa vremii, iar conducerea partidului era în alertă întrucât, criza politică din Polonia, pune în discuție însăși orânduirea socialistă, creând o stare de pericol cu consecințe grave pentru toate statele socialiste, inclusiv pentru România. În acest context, singurul mijloc de informare cu privire la evenimentele politice din Polonia îl constituia ascultarea posturilor de radio interzise, „Europa Liberă” și „Vocea Americii”, iar audierea și colportarea știrilor transmise de acest post de radio, reprezenta o atitudine potrivnică regimului comunist.

În legătură cu această primă condiție, observă că interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit b, duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al Securității, persoanelor care, prin denunțurile lor, nu au menajat interesele celor denunțați, deși puteau, și, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice. Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunțat, și, pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică. În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cel denunțat și, în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în fața denunțării unei conduite potrivnice regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înțelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinței persoanei denunțate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunțat în egală măsură atitudini a căror incriminarea era tipică regimurilor dictatoriale (acte normative prin care se reglementau dreptul la liberă circulație, condițiile prin care contactele cu cetățenii străini erau legale, acte normative prin care se interzicea avortul, etc.). Indiferent că ne aflăm în fața unei delațiuni care se referea la criticile aduse regimului totalitar, ascultarea emisiunilor posturilor de radio interzise sau la opțiunile religioase, toate aceste conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului întrucât acestea erau neagreate de regim, îngădite de acesta și, în schimb, permise într-o ordine democratică.

De altfel, toate notele informative furnizate de către pârât au fost exploatate la dosarele celor urmăriți, conform însemărilor marginale ale ofițerului de legătură.

Pentru argumentele expuse, prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator, este asigurată.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Și această condiție este asigurată deoarece, nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanei la care s-a referit în delațiunea sa se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viață privată) și, prin urmare, a vizat această consecință.

În concluzie, informațiile furnizate de domnul ȘTEFAN Marcel au vizat îngădirea:

- dreptului la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice și de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului,

- dreptului la libera exprimare prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, precum și de art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

În drept, acțiunea se întemeiază pe conținutul articolelor: art. 3 lit. g), art. 2 lit. b), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu art. 31 alin. 1 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 194 Cpc.

În dovedirea acțiunii, invocă următoarele probe:

1. Nota de Constatate nr. DI/1/1415/19.09.2019, aprobată de Colegiul C.N.S.A.S.;
2. Dosar nr. R 394135 (cota C.N.S.A.S.), integral;
3. Dosar nr. 1483604 (cotă C.N.S.A.S.), voi. 2, f. 83;
4. Dosar nr. 11067953 (cotă C.N.S.A.S.), f. 7;
5. Dosar nr. 1483605 (cotă C.N.S.A.S.), f. 11,13, 20, 22,29;
6. Dosar nr. 1483606 (cotă C.N.S.A.S.), voi. 1, f. 14,15, 21,27;
7. Dosar nr. 11068176 (cotă C.N.S.A.S.), voi. 1, f. 8,13, 20,36;
8. Delegația de reprezentare în instanță a C.N.S.A.S.

Pârâtul a formulat întâmpinare, arătând că o parte din informările date au fost urmarea convingeilor sale de la acea vreme, că de o parte a declarațiilor nu își amintește, iar că majoritatea au fost scrise la dictarea ofițerilor Scurității, exprimându-și regretul că le-a semnat.

Constatările instanței

Coroborând înscrisurile depuse de reclamant la dosar, Curtea constată că în cauză s-a făcut dovada faptului că pârâtul Stefan Marcel a furnizat fostei Securități informații cu privire la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, care să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, motiv pentru care acțiunea urmează a fi admisă, cu consecința constatării calității pârâtului de colaborator al Securității.

Astfel, Conform prevederilor art.3 lit.g), coroborat cu art.5 alin.1 teza II din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h). Pârâtul ocupă funcția de membru al Consiliului Local Babadag, județul Tulcea.

Având în vedere înscrisurile depuse de reclamant la dosar, Curtea constată că pârâtul, fiind profesor de fizică la Liceul Industrial din Babadag, a fost recrutat de Securitate pentru a asigura supravegherea informativă a cadrelor didactice care "comentează tendențios măsurile adoptate de partidul și statul nostru, audiază și colportează știrile transmise de posturile de radio străine". A semnat un angajament, atribuindu-se numele conspirativ "Ștefănescu".

Potrivit dispozițiilor art.2 lit.b) din OUG nr. 24/2008, colaborator al Securității este „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Din analiza înscrisurilor aflate la dosar reiese în mod cert întrunirea primei cerințe legale, respectiv furnizarea de către pârât, organelor de securitate, a unor informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

În ceea ce privește sintagma *activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist*, Curtea apreciază că, din perspectiva rațiunii și finalității legii, trebuie avut în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind

activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

Materialele furnizate de pârât pe parcursul colaborării cu organele de securitate, care îndeplinesc prima condiție impusă de legiuitor, au fost identificate în dosarul nr. R 394135 (cotă C.N.S.A.S.) și se referă la *comentarii necorespunzătoare, tendențioase, referitoare la politica partidului, făcute de colegi de catedră*.

Astfel, pârâtul a informat organele de Securitate despre comentarii, în perioada 1978-1985, ale unor cadre didactice în preajma cărora se afla în calitate de profesor în același liceu, legate de situația economică, politică și socială a României comuniste. Astfel:

Referitor la profesorul B. C. cu care s-a întâlnit pe strada, pârâtul relatează un dialog dintre BC și soția sa legat de lipsa posibilităților de petrecere a timpului liber, propunându-i, ironic, să o ducă "la o adunare de Partid", persiflând astfel activitățile ce se desfășoară pe linia organelor de partid. R 394135, vol.2, f.11;

Despre prof. I.I., a relatat că acesta făcea afirmații cu caracter tendențios cu privire la directivele ce aveau să vină după Congresul al XII-lea, că acestea nu vor fi capabile să schimbe "prea mult învățământul nostru" și că profesorii vor continua să promoveze obligatoriu elevii", 1483605, f. 11.

Referitor la prof. I. I. mai relatează că tot timpul vorbește despre demnitatea omului și dreptate și libertățile cetățenești din țara noastră, insinuând că acestea nu fi respectate și că în învățământ profesorii sunt cotați doar ca simpli funcționari și nu ca oameni. 1483605, f. 20.

Despre aceleși professor I.I., a relatat pârâtul că ar fi afirmat că s-a săturat de anumiți șefi cu funcții de răspundere, cum ar fi cei de la Consiliul Popular care vin doar să vorbească și să promită și în fond nu fac nimic. De asemenea, "că în țară la noi nu sunt respectate drepturile și libertățile cetățenești, în sensul că atât în cancelarie, cât și la profesorul D. acasă, au fost instalate microfoane de către organele de stat și că unii profesori sunt determinați să informeze aceste organe despre ce anume se discută în rândul profesorilor". De asemenea, că acesta ar fi recunoscut, întrebat fiind de altcineva, că ascultă postul de radio "Europa Liberă", la care acesta a răspuns afirmativ - 1483605, f. 22."; că de câte ori are ocazia se angrenează în discuții tendențioase în care denigrează realitatea din țara noastră, face referiri frecvente cu o notă de ironie și uneori de protest cu privire la unele neajunsuri vremelnice care se manifestă pe piața orașului, neajunsuri pe care I.I. le pune pe seama politicii partidului și în acest sens se referă la creșterea nivelului de trai, problema aprovizionării cu pâine, ulei, lapte. Legat de aceasta continuă să profereze bancuri politice cu conținut tendențios denigrator sau care se referă la personalitatea unor conducători de partid și de stat, care stârnesc ilaritate în rândul colegilor -1483605, f. 29.

Pârâtul a relatat o discuție purtată de prof. B.C în fumașul liceului cu alți colegi; pentru că nu este fumător, ceilalți l-au întrebat ce caută acolo, P. adăugând că pe deasupra este și membru de partid. La această remarcă B.C a oftat și a afirmat că nici el nu știe "cum a ajuns în rahatul ăsta". În cadrul discuțiilor, când a venit vorba de legea pensiilor, B. a afirmat că "cei care stau la coadă la carne și mezeluri nu vor mai apuca să mănânce din pensie.", 1483606, voi. 1, f. 14. Referitor la profesorul B. C. a mai relatat o discuție în care B. C. afirma că politica partidului s-a schimbat la 180°, că nu se mai pune accent pe industrializare și că agricultura se află pe primul plan. În acest context, B. a mai spus: <Bine că s-au trezit, rușii le-au propus aceasta de mult, dar nu au vrut să-i asculte>. Menționează că la această discuție mai erau prezenți P. O., S. P", 1483606, voi. 1, f. 21.

Persoana supravegheată B. C. este urmărită, ca și celelalte cadre didactice, pe perioade mai lungi, pârâtul observându-le atitudinea și declarațiile. Astfel, arată că acesta "în prezent se situează pe aceeași poziție, în sensul că permanent este nemulțumit de situația social-politică

din țara noastră, refractar la toate discuțiile care se poartă pe marginea realizărilor de la noi. Continuu ține să amintească că la noi sunt cozi, lipsesc produse de pe piață. Îmi amintesc, cu puțin timp în urmă, am luat cunoștință ca și din ziar despre un test făcut într-un liceu din Galați, care se referea la pregătirea elevilor și care arăta că rezultatele sunt sub așteptări și tot în articol se arăta că nu există preocupare din partea profesorilor. Atunci, B. C. a intervenit și s-a arătat nemulțumit concluzionând că, în curând, ne putem aștepta la o nouă reformă în învățământ care ar strica totul, așa cum s-a întâmplat în agricultură. Mai spunea că acum de bine de rău în învățământ a mai rămas ceva bun. De față mai era S. P.", 1483606, voi. 1, f. 27.

Despre D.G., pârâtul relatează că „în ziua de 27 noiembrie 1978, într-o pauză, în cancelaria Liceului Babadag s-au purtat discuții pe seama vizitei făcute de conducerea țării la Moscova și pe seama declarației date de consfătuirea țărilor participante la tratatul de la Varșovia: astfel prof. D. G. relatează față de unele cadre didactice, precum că L.I. Brejnev ar fi fost prim secretar al R.S. Moldovenească și apoi a fost primit în C.C al P.C.U.S, iar de atunci R.S. Moldovenească o să se unească cu Dobrogea. În contextul acestor afirmații s-au făcut aluzii la cadrele didactice care nu-s dobrogene, că ar fi recomandat să se transfere în Moldova și Muntenia. În continuare, legat de ședințele organizate la nivelul diferitelor categorii de oameni ai muncii la București, prof. D. G. a parafrazat că <asa se amăgește prostimea>. La discuțiile de mai sus se aflau de față: I. I., C. H., P. O., precum și alte persoane.", 11068176, vol.1, f. 8.. Ulterior, referitor la profesorul D. G. pârâtul remarcă faptul că „în ultima perioadă se constată o schimbare totală a atitudinii și concepțiilor lui, cel puțin cele pe care și le exprimă în discuții. Acesta este mai rezervat acum având în vedere vechea lui atitudine. De acum câteva luni, când în fapt el era inițiatorul unor comentarii denigratoare la adresa politicii partidului și statului nostru. în prezent ori nu se angrenează în discuții, ori dacă o face atunci se limitează doar la a da unele explicații, obligat fiind de funcția pe care o are, explicații care sunt în prezent în favoarea politicii partidului nostru, ceea ce pe undeva surprinde gândindu-ne iarăși la atitudinea lui din trecut. Doresc să menționez că nu este totuși prea convingător în afirmațiile pe care le face, când le face și întotdeauna nu argumentează concret ceea ce spune. Personal cred că ar trebui prin natura funcției lui să ia atitudine fermă împotriva comentariilor lui B. C. sau I.I., dar nu o face", I 1069176, voi. 1, f. 36.

Relatările pârâtului au vizat și *denunțarea persoanelor care fac propagandă religioasă*:

Astfel spune despre preotul Ș. - ce deservește cartierul Veterani și zona Gării - că în urmă cu circa doi ani a purtat o discuție cu acesta în care i-a atras atenția să nu mai facă meditații cu elevi pe care să-i convertească a merge la seminarul de popi. Astfel la acea dată îl medita pe elevul S. G. din Babadag, căruia îi dădea anumite cărți religioase și făcea propagandă. /.../, R 394135, voi. 2, f. 6.

Denunțarea de către pârât a existenței unor persoane ce desfășurau activități religioase și care încercau să atragă noi adepți, se înscrisa în sfera delațiunilor ce se refereau la atitudini potrivnice regimului și care erau de natură a produce consecințe negative asupra celor vizati.

Discuțiile de natură religioasă erau atent monitorizate de organele de securitate, având în vedere contextul ideologic în care acestea au avut loc „îngrijorarea față de menținerea sentimentului religios la cote ridicate a determinat autoritățile de la București să inițieze în anii 1960 - 1980 acțiuni de <educare științifică și de combatere a misticismului și obscurantismului din conștiința maselor>. Grupările minoritare, atât cele legale cât și cele interzise, dețineau un loc special în cadrul acestor veritabile campanii antireligioase." (Raport final - Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, București, 2006, f. 470).

Obiect al observației și al relațiilor pârâtului către Securitate făceau și discuțiile în care se făcea elogiul vieții capitaliste, relatând o discuție cu D.G, dar și discuții în care se ironiza șeful statului și bancuri politice:

Astfel, relatează că imediat după ultimul Congres al P.C.R a asistat la o discuție purtată

între prof. B.T, B. C. și Ș. G. în care, printre altele, B. T. afirma că "șeful statului nostru a fost chemat la ordin pentru a lua cuvântul în fața congresului. Cu ironie afirma precum că șeful statului nostru nu ar fi fost băgat în seamă și că l-au lăsat să vorbească, obișnuiți fiind cu discursurile fără substanță pe care le-ar ține de obicei", 1483604, voi. 2, f. 83;

Referitor la numitul P. B. O. relatează că proferează bancuri politice tendențioase la adresa politicii partidului sau la adresa unor personalități politice din țară care stârnesc ilaritate în rândul colegilor." Deși P. nu inițiază aceste discuții, "se lasă angrenat în ele, iar comentariile negative pe care le efectuează le face sub influența lui I. sau B." 11067953, f. 7.

Despre I.I arată pârâtul că nu-i place cum gândește, deoarece "are o concepție nesănătoasă despre lume și viață, despre condiția profesorului în societate". 1483605, f. 13.

Este de notorietate faptul că asemenea manifestări erau interzise în timpul regimului comunist, deoarece, prin intermediul bancurilor, românii ironizau o serie întreagă de aspecte ale vieții lor: lipsa de mâncare, lipsa de combustibil, educația politică ajunsă la grad de paranoia în școli sau ziarele care scriau despre o realitate pe care nu numai că nimeni nu o mai credea, dar nimeni nu o mai trăia. De altfel, proliferarea de bancuri cu conținut politic a reprezentat un motiv suficient pentru deschiderea unor dosare de urmărire informativă (Raport final- Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, București, 2006, f. 384 - 385).

Nici ascultarea postului de radio „Europa Libera” nu era tolerată de organele Securității, făcând obiect al supravegherii prin intermediul colaboratorilor.

Legat de acest aspect, pârâtul a relatat securității referitor la numitul B.C. că în legătură cu evenimentele din Polonia cel în cauză în cadrul discuțiilor ce le poartă în diverse ocazii și în diferite împrejurări, afirmă că "până și la noi se va întâmpla așa ceva, ba chiar mai rău, dar asta după ce se va mai deștepta poporul și toate acestea datorită faptului că în timp ce cei mai mulți se prostesc muncind și n-au ce mânca, șeful statului se plimbă. De asemenea a mai afirmat că dacă la polonezi n-au intervenit rușii, la noi vor interveni sigur." - 1483606, vol.1, f.15.

A mai relatat că în jurul datei de 15 decembrie 1979 a asistat la o discuție în cancelarie la care mai participau mai multe persoane. La un moment dat tov. D a abordat problema lui C. P. și cele întâmplate la Congresul XII. "După ce ne-a vorbit ce s-a întâmplat acolo ne-a spus că în prezent acesta este în spital și că nu primește medicamente decât de la soția sa. De asemenea, a afirmat că pe această temă există comentarii numeroase în Occident, unde se scrie toată cuvântarea lui P., iar la noi nu se amintește nimic.", I1068176, voi. 1, f. 20.

Reclamanta arată că evenimentele din Polonia nu au fost mediatizate în presa vremii, iar conducerea partidului era în alertă întrucât, criza politică din Polonia, pune în discuție însăși orânduirea socialistă, creând o stare de pericol cu consecințe grave pentru toate statele socialiste, inclusiv pentru România. În acest context, singurul mijloc de informare cu privire la evenimentele politice din Polonia îl constituia ascultarea posturilor de radio interzise, „Europa Liberă” și „Vocea Americii”, iar audierea și colportarea știrilor transmise de acest post de radio, reprezenta o atitudine potrivnică regimului comunist.

În legătură cu această primă condiție, observă că interpretarea teleologică a prevederilor art.2 lit.b, duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al Securității, persoanelor care, prin denunțurile lor, nu au menajat interesele celor denunțați, deși puteau, și, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice. Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunțat, și, pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică. În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cel denunțat și, în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică,

rezultă că ne aflăm în fața denunțării unei conduite potrivnice regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înțelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinței persoanei denunțate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunțat în egală măsură atitudini a căror incriminare era tipică regimurilor dictatoriale (acte normative prin care se reglementau dreptul la liberă circulație, condițiile prin care contactele cu cetățenii străini erau legale, acte normative prin care se interzicea avortul, etc.). Indiferent că ne aflăm în fața unei delațiuni care se referea la criticile aduse regimului totalitar, ascultarea emisiunilor posturilor de radio interzise sau la opțiunile religioase, toate aceste conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului întrucât acestea erau neagreate de regim, îngădite de acesta. Curtea reține că este de notorietate faptul că asemenea comentarii legate de lipsa alimentelor, politica economică și socială a țării reprezintă atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. De altfel, este cunoscută împrejurarea că anii '80 au fost guvernați de o politică restrictivă în toate domeniile, inclusiv în cel alimentar.

Astfel, potrivit Raportului final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, „sfârșitul anilor 1980 a coincis cu accentuarea politicii represive, inclusiv în plan economic. Cu sprijinul unor specialiști din domeniul sănătății și din alte sectoare, conducerea PCR, și în primul rând Nicolae Ceaușescu, au luat decizii cu grave consecințe în planul vieții cotidiene a cetățenilor României: penuria artificială organizată statal, reducerea dramatică a consumului de electricitate pentru uzul cetățenilor, dar nu numai, justificarea pe baze fals științifice a unor politici deliberate de înfometare a populației”.

Așadar, prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator, este asigurată.

Curtea constată că și ce-a de-a doua condiție legală este îndeplinită în cauză, deoarece nu se poate susține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, pârâtul având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delațiunile sale se pot lua măsuri de urmărire și verificare și, prin urmare, a vizat această consecință. De altfel, toate notele informative furnizate de către pârât au fost exploatate la dosarele celor urmăriți, conform însemărilor marginale ale ofițerului de legătură.

În concluzie, Curtea reține că informațiile furnizate de pârât au îngădit dreptul la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, precum și dreptul la liberă circulație, prevăzut de art. 12 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Față de aceste considerente, având în vedere că în cauză sunt întrunite cumulativ cele două condiții prevăzute de art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, Curtea, în temeiul art. 11 din același act normativ, va admite prezenta acțiune și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de **reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, cu sediul în București, str. Matei Basarab, nr. 55-57, sector 3 în contradictoriu cu **pârâtul ȘTEFAN MARCEL**, domiciliat în Babadag, str. .... jud. Tulcea.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securității.
 Cu recurs în 15 zile de la comunicare. Recursul se depune la CAB.
 Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței, azi,
 24.07.2020.

Red. / Depozit. C.M.I. / 4 ex.
 Com. ex. la .....

GREFIER
 Ionica Popescu

ROMÂNIA
 CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
 SECȚIA I *Contențios administrativ și fiscal*

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat S-a anulat chitanța/foaia de vârsământ Nr. ....
 în dosarul acestei instanțe Nr. *1476/2020* în sumă de .....
 se legalizează de noi.

GREFIER SEE

*Definitivă prin executare la
 data de 15.12.2020*

